

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K.—h
pol leta : 13 —
četrt : 6,50
mesec : 2,20

V upravnishvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K.—h
pol leta : 10 —
četrt : 5 —
mesec : 1,70

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravnishvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 108.

V Ljubljani, v torek 13. maja 1902.

Letnik XXX.

Nagodbena poga- janja.

Dunaj, 12. maja.

Ministerski predsednik dr. pl. Körber se je minuli teden več časa pogajal s Szellom glede prepornih točk v avstro-ogrski pogodbi. Katere so te preporne točke, to ni prišlo v javnost, pač pa zagotavljajo poučeni krogi, da je avstrijska vlada odjenjala do skrajnosti. Dr. pl. Körber ne zahteva nobene denarne žrtve od Ogrrov, pač pa trdno zagotovi, da ogrska vlada lojalno izvršuje vse dogovore in sklepe, kar se doslej ni godilo. Pogajanja niso končana, ker ogrska vlada zopet odlašala to pereče vprašanje. To je stara taktika ogrskih diplomatov, ki se doslej ravno z odlašanjem še vedno dosegli, kar so hoteli.

Ogrski ministerski predsednik, ki gotovo že do pičice pozna vse avstrijske zahteve, je avstrijski vladi dal na izbero, kdaj se hoče zopet pogajati za »molzno kravo«. Razmere so veled tega postale jako napete, in govorilo se je že o ministerski krizi, ker dr. pl. Körber noče dati iz hleva še teleta s kravo. Dokler pa avstrijska zbornica ne reši državnega proračuna, kar se v najugodnejšem slučaju zgodi koncem majnika, ni misliti na kabinetno krizo, ker v tem slučaju bi bila vseled kapitulacije avstrijske vlade še večja zmeda, iz katere bi le Ogri kovali kapital.

Ogri seveda lahko čakajo in odlašajo, ker kravo imajo itak v hlevu do 1. 1907. Gre jim le za to, koliko posnetega mleka na dan prepuste Avstriji. Ogrska je eminentno agrarna država, in ogrski agrarci so si tekom let zavarovali svoje koristi. Ogri pa delajo tudi z vsem parom, da umetno vzgoje in ustvarijo svojo industrijo ter se tudi v tem oziru oproste avstrijskega »je-robstva« in v doglednem času postavijo na svoje noge. In to umetno industrijo naj bi podpirala in pospeševala avstrijska državna polovica z avtonomnimi tarifi ter trgovinskimi pogodbami, kakor jih hočejo Ogri narekovati. V tem tiči, kakor se nam dozdeva, nasprotje med avstrijsko in ogrsko vlado.

Kakor pa se je ogrska vlada v tem vprašanju mogla vedno opirati na svoj parlament, tako so sedaj tudi v avstrijski zbornici vse stranke edine, da je obnovev avstro-ogrskje nagodbe »za vsako ceno« nemogoča. Saj v tem vprašanju je avstrijska poslanska zbornica solidarna, ker ustvarja popolnoma nove razmere, s katerimi morata računati obe vladi. In ko bi se tudi dr. pl. Körber morda naveličal vednih praznih potov v Budimpešto, noben njegov naslednik bi v teh razmerah ne mogel v Kamoso, ker bi doživel Badenijeve čase. Edini § 14. bi v skrajnem slučaju odgodil državno krizo za eno leto. Toda ta začasna rešitev, ki se ponavlja že peto leto, bi bila skrajno nevarna v političnem in gospodarskem oziru, ker bi ustvarila nekake države na obroke. Zato politični krogi z nestrpnostjo zasledujejo pogajanja mej obema vladama, ker v kratkem se mora odločiti.

Poslanska zbornica.

Danes popoldne zbornica nadaljuje proračunsko razpravo o železniškem ministerstvu. Ker sta ob enem sklicani delegaciji in hoče vlada sredi junija sklicati deželne zbere, gre trda za čas. Samo pri poljedelskem ministerstvu je oglašanih okoli 40 govornikov. Daljša razprava bode gotovo tudi pri pravosodnem ministerstvu. Mnoge stranke dalje odločno zahtevajo, da zbornica še v tem zasedanju reši zakon o žitni trgovini na borzi, vlada pa hoče na vsak način dobiti davek od vožnih listkov. Davčni odsek je tudi dogotovil zakon o delavskih stanovanjih. Vse to naj zbornica dovrši do 10. junija, ob enem pa drugo polovico maja prepusti delegacijama. To bi bilo mogoče, ako ima zbornica ta teden dolge seje tudi v noč, in ako se besedi odpove več vpisanih govornikov.

Naše vinogradništvo.

Z Dolenjskega 12. maja 1902.

(Beseda k zapisniku o zborovanju zaupnikov društva za varstvo avstrijskega vinstva.)

Društvo za varstvo avstrijskega vinstva je sklicalo v Ljubljano na dan 27. februar.

t. l. zborovanje zaupnikov na Kranjskem, da se tu posvetujejo o sredstvih in potih, kako povzdigniti naše vinarstvo na Kranjskem. O tem zborovanju je izdal osrednji odbor na Dunaji tiskan zapisnik, da se pouče i oni vinogradniki in interesenti, katerim ni bila dana prilika osebno udeležiti se tega zborovanja. Z veseljem pozdravlja vsak domoljub to brošurico, saj mu jasno kaže, da se vsi javni funkcionarji zanimajo za razvijanje našega domačega vinarstva kot enega glavnih virov za dohodke našega prebivalstva.

Iz nje je razvidno, da je dežela dosedaj dala kot brezobrestno posojilo za povzdigo vinarstva visoko vsoto 462.000 K.

Umevno je, da je kapital, katerega so vsi vinogradniki na Kranjskem naložili v to narodno-gospodarsko podjetje, že po tem brezobrestnem posojilu soditi, jako velik in da ga želijo imeti obrestovanega. Še bolj želeli je, da bi se naše vinarstvo povzdignilo, pa iz teh razlogov:

1. Novodobni, s cepljenimi trtami zasajeni vinogradi zahtevajo umano in dandanes zelo drago postajajoče obdelovanje. Ako hočemo vinogradništvo na Dolenjskem sploh v držati in kultivirati, moramo se držati tega novega obdelovalnega načina. To se dá doseči le tako, da se teoretični in praktični pouk o trtarstvu vedno bolj širi med vinogradniki, kajti sedanje obdelovanje je mogoče z uspehom izvrševati samo z inteligentnimi, teorijo in prakso poznajočimi vinogradniki.

2. Novi z ameriškimi trtami cepljeni nasadi, ker se porablajo le najzlahnejše in izkušene fine evropske trte, prinašali bodo pa toliko glede kakovosti kakor količnosti mnogo boljši, da najizvrstnejši pridelek, kateri se bode zamogel veliko lažje in dražje spečati, in ki bode tedaj donal več in bolj gotovih dohodkov našemu prebivalstvu, koje se dandanes žrtvuje, da bodo imeli zanamci svoj obstanek. To se bode dalo zopet doseči in vzdržati le na podlagi vednega pouka in izpodbujanja k napredku.

3. Dasi je naše ljudstvo v obče ukaželjno, vendar je tu treba vedno le vinogradnike nekako siliti, da se učijo tega no-

vega obdelovanja. V primeri s prejšnjim delom, jim je to v obče ne le predrago in pretežavno, ampak tudi v največji meri nerazumljivo. Zopet uzrok, da je i tu poleg vzgleda treba pouka in zopet pouka.

4. Ravno iz vinorodnih krajev na Dolenjskem postaja izseljevanje leto za letom intenzivnejše tako, da bode v teku časa popolnoma primanjkovalo sposobnih delavskih moči za obdelovanje domače zemlje.

Ti razlogi naj bi bili v prvi vrsti merodajni, da bi se pouk o novem vinogradništvu vedno bolj širil. In kakor je zgoraj omenjena brošurica k temu širjenju prispevala, tako bi bilo v občnem interesu želiti, da bi to društvo oziroma drugi javni faktorji, nadalje časniki, zlasti oni, ki imajo namen, da se izključno s podukom pečajo, v presledkih izdajali take majhne brošure, katere naj bi bile pisane v poljudni besedi.

V takih brošurah naj bi se obravnavale nove izkušnje in pridobitve novega vinogradništva in kar bi bilo za našo Kranjsko posebno važno in tudi potrebno, bodisi za producente, bodisi za vinske trgovce in krčmarje, je to:

Vsako leto ob gotovem času, recimo meseca grudna ali marca, izdal naj bi se kratek seznam ali katalog onih vinogradnikov, kateri imajo svoj vinski pridelek na prodaj, in množina istega. S tem bi trgovski svet zvedel za množino domačega vinskega pridelka in za kraj, kjer se dobi. Premnogi vinogradnik bi hitreje, bolje in lažje prodal svoje vino in istotako premnogi krčmar bi se poprijel prodajanja domačega vina in bi ne segal po tujem blagu.

Tako delajo na Nižje Avstrijskem in gotovo ne brez dobrega uspeha.

Sestava takih katalogov pa bi ne pozročila nikakih posebnih sitnostij in ne veliko dela.

V interesu dolenjskega vinarstva bi bilo tedaj, da bi se tudi na ta način delovalo, ker bi se s tem našemu domačemu pridelku do večje in boljše prihodnosti pomagalo. Društvu za varstvo avstrijskega vinstva na Dunaji in njegovim zaupnikom na Kranjskem

LISTEK.

[41] Slepi muzik.

Rusko spisal Vladimir Korolenko, prevel Krilič.

Naenkrat je opazila nad posteljo komaj vidno premikanje. Svetel žarek slepilnega zimskega solnca, ki se je upiral v zid prav nad vzglavjem, je, kakor da bi vztrepetal, zdrsnil na lahko nižje. Še in še . . . svetla proga se je tiho plazila k polodprtim očem in z njenim približevanjem je rasel slepčev nemir.

Ana Mihajlovna je stala nepremično, kakor da jo mora tlači, in ni mogla obrniti oči od ognjene proge, ki se, zdelo se ji je, z lahkimi, pa vendar vidnimi sunki vedno bolj bliža obrazu njenega sina. In ta obraz je vedno bolj bledele in kazal izraz težkega napora. Rmenkasti žarek je zaigral po laseh in zažarel na mladeničevem čelu. Mati je hotela stopiti bližje, da bi ga varovala, pa noge se niso hotele premakniti. Med tem so se slepčeve trepalnice popolnoma privzdignile, v nepremičnih zenicah so se zaskrili žarki in glava se je vidno vzdignila

znad blazine svetlobi naproti. Nekaj, kakor nasmeh ali jok je krčevito izpreletelo ustnice in ves obraz je spet otrpnil.

Naposled je mati premagala otrplost svojih udov, pristopila k postelji in položila roko na sinovo glavo. Sin je vztrepetal in se vzbudil.

»Si ti, mama?« je vprašal.

»Da, jaz sem.«

Vzdignil se je. Videlo se je, da je še gost oblak zagrinjal njegovo zavest. Pa kmalu je izpregovoril:

»Spet sem videl sanje . . . Zdaj pogosto vidim sanje . . . pa vse pozabim . . .«

VI.

Mračna žalost v slepčevem dušnem stanju se je menjavala z razdražljivo nervoznostjo, ob enem je pa rastla njegova tenkočutnost. Sluh se mu je nenavadno poostriil; svetlobo je čutil slepec z vsem svojim organizmom in to se je še po noči lahko opazilo: mesečne noči je lahko razločil od temnih in pogosto je še dolgo hodil po dvorišču, ko so že vsi v hiši spali, molčeč in otožen ter srkal sanjavo in fantastično mesečno luč. Pri tem se je njegov

bledi obraz obračal za ognjeno kroglo, plavajočo po sinjem nebu, in v očeh so odsevale iskre hladnih žarkov.

Kadar se je pa začela ta krogla zavijati v rdečkasto meglo in se širiti, kolikor bolj se je približavala zemlji, dokler ni tiho zatonila za sneženim obzorjem, je postajal slepčev obraz mirnejši in mehkejši. Obrnil se je in odšel v svojo sobo.

Kaj je premišljeval v teh dolgih nočeh, je težko povedati. V določeni starosti vsak, kdor le poskusi veselje in nadloge popolnoma zavednega bitja, prestane večjo ali manjšo duševno krizo. Ko stoji na razpotju ali meji delavnega življenja, si človek prizadeva določiti svoje mesto v naravi, svoj pomen, svoje razmerje do drugega sveta. To je neke vrste »mrtva točka« in blagor mu, kogar polet življenske sile popelje skozi njo brez velikega poloma. Pri Petru je bila ta duševna kriza še bolj zamotana: k vprašanju: »zakaj živimo na svetu?« se je še pridružilo: »zakaj slepec živi na svetu?« Naposled se je temu neveselemu dušnemu naporu pridružil še nekak čuden, skoraj fizičen pritisk neutilažene potrebnosti, kar se je tudi kazalo v njegovem značaju.

Bred Božičem so se Jakuljski vrnili in Evelina je živahno in veselo s snegom v laseh in vsa obdana od svežosti in hlada pritekla v dvorec in skočila objemat Ano Mihajlovno, Petra in Maksima. Sprva se je Petrov obraz zasvetil v nepričakovanem veselju, potem se je pa na njem spet pokazala neka trdovratna otožnost.

»Misliš, da te ljubim?« jo je rezko vprašal istega dne, ko je ostal sam z Evelino.

»O tem sem prepričana,« je odgovorila deklica.

»Ali, jaz pa ne vem,« ji je odgovoril čmerno. »Da, ne vem. Prej sem bil tudi jaz prepričan, da te ljubim bolj nego vse na svetu, zdaj pa ne vem. Zapusti me in poslušaj one, ki te kličejo v življenje, dokler ni prepozno.«

»Zakaj me mučiš?« se ji je utrgal tih vzdih.

»Mučim?« je poprašal mladenič in na njegovem obrazu se je spet pokazal izraz čmernega samoljubja.

»No, da, mučim. In mučil bom na tak način vse življenje, ne morem drugače. Sam nisem vedel tega, zdaj pa vem. Kaj morem za to. (Dalje prih.)

5 h 30 min

pa gre vsa hvala, da se trudijo našemu vinogradniku pomagati iz njegovega težavnega položaja, in želimo le, da bi i nadalje v tem smislu delovali.

Deželnozbornske volitve na Nižje-avstrijskem.

Krščansko-socialni »D. Volksblatt« je objavil v nedeljski številki kandidate za deželnozbornske volitve na Dunaju in v vseh volivnih okrajih, kjer sploh namerava kršč.-socialna stranka resno stopiti v vol. borbo. Vseh kandidatov je po tem izkazu 42 Nemški nacionalci so popolno izginili iz te kandidatne liste. — Nasproti temu pa izjavlja današnja »Reichspost«, da je poročilo imenovanega lista prezgodnje in da posebno za Dunaj še ni prav nič določenega, ker se v zadevi kandidatov niso posvetovali niti lokalni odbori. Pa tudi za deželo kandidatje še niso definitivno določeni.

Iz vsenemškega tabora.

V Inmostu se je vršil v nedeljo vsenemški shod, ki se ga je udeležilo kakih 200 oseb in na katerem so govorili vsenemški stebri dr. Lantschner, Malik, Stein in Berger. Schalk je opravičil svojo odsotnost. Na shodu se je z vsemi proti petim glasom sprejela resolucija, ki se v nji izjavlja, da se smejo v vsenemških vrstah boriti le možje osebno in politično brez madežni in nepodkupljivi, »Ostd. Rundschau« se pa odreka pravica, imenovati se vsenemško. Zanimivo s tega shoda je tudi to, da je dr. Oedl predlagal, naj se stranka v bodoče ne imenuje več vsenemška, marveč Schönererjanska.

Skoro istodobno je zborovalo inmostsko nemško dijaštvo, ki je mej drugim izjavilo, da se ne mara vmešavati v sedanji vsenemški boj, marveč hoče počakati izida. Dij. društvo »Germania« se ni strinjalo s to izjavo, ker se je že izjavilo proti Wolfu. — Kakor se iz tega vidi, gori večina inmostskega germanskega dijaštva, boreča se za »svobodo, čast in domovino«, za vzor vsenemške čistosti K. H. Wolfa. — Ravno tak oboževalec Wolfov je poslanec dr. Bareth, ki bo izstopil iz vsenemške zveze samo radi tega, ker se ne strinja z bojem Schönererja proti Wolfu.

Tako se vedno po malem bijejo mej seboj razni vsenemški »čisti« elementi.

Pruska vlada in poljska duhovščina.

»Słowo Polskie« prijavlja doslovno pismo vilenskega gubernatorja don Wohla do katoliškega konzistorija v Vilni, v katerem se temu naznanja, da je škof Zwirowicz prekoračil meje dane mu oblasti, da je nasilno omejil pravice starišev in države do otrok, zaradi česa ga je vlada odstranila z njegove rezidence in mu vzela škofijo.

Poročali smo že obširno o tej zadevi. Vlada sili stariše, da morajo svoje otroke pošiljati v razkolno šolo. Škof pa zapoveduje, da morajo otroci obiskovati katoliško šolo. Pri mešanji zakonih škof istotako, popolnoma držeč se besedila cerkvenega prava, brani samo pravice katol. dela. Zato ga je vlada s silo iztirala v prognanstvo.

V sedanjem pismu do konzistorija, katero je datirano še izpod Sipjagina, se duhovščini ukazuje, da se mora ravnati po vladni naredbi, ne po škofovi, drugače se bo proti nji postopalo s surovo silo.

Odgovor na to vladno nasilje je časten dokument za izborna poljska duhovščina. V dolgem pismu, katero je vikar cerkve sv. Štefana v Vilni v imenu duhovščine poslal vladi, se naštevajo vzroki, zakaj mora duhovnik poslušen biti cerkveni postavi. Odločno tu duhovščina pravi, da škofa Zwirowicza toliko časa smatra za svojega predstojnika, dokler ga papež ne odstavi. Duhovnik, ki ravna drugače, se izobči iz cerkve. Duhovščina vladnega ukaza ne bo izpolnjevala.

Diktaturni paragraf v Alzaciji in Lotaringiji odpravljen.

Iz imenovanih provincij, ki ju je Nemčija po usodni vojni leta 1870—1871 ugrabila Francozom, prihaja znamenita vest, da je cesar Viljem izdal na namestnika na-

redbo, v kateri odreja, naj se tako imenovani diktaturni paragraf zakona od l. 1871 odpravi, oziroma predloži v ta namen potrebni zakonski načrt. Rečeni paragraf 10 zakona z dne 30. decembra 1871 je dajal namestniku velika pooblastila za slučaje, ko bi videl kako nevarnost za »javno varnost«, smel bi mej drugim v slučaju potrebe poslužiti se tudi vojne moči, v resnici pa so ona pooblastila naperjena proti opoziciji v pokrajinah, to je proti ogromni večini prebivalstva, ki se ni moglo spoprijazniti z združenjem z nemško državo. Nemški vladni krogi računajo bržkone, da je sedaj vzrasla nova generacija prebivalstva, katere stare tradicije ne vežejo več na Francosko. Poznavačci stvari pa trdijo nasprotno, da so v Alzaciji in Lotaringiji tudi še danes iste žive simpatije do Francije. In morda je bila za cesarja Viljema odločilna ravno ta misel, da s tem činom naklonjenosti izbrše iz srca prebivalstva, cesar ni mogel izbrisati diktaturni paragraf v 30 letih, in da se je ravno radi tega odločil za odpravo tega paragrafa. Prihodnost bo pokazala, če se bo s tem činom dosegel namen, ki ga ima pri tem nemška vlada.

Ožje volitve v Franciji.

Nedeljske ožje volitve v Franciji so zagotovile Waldeck Rousseau ovi vladi zmago, kakoršno potrebuje pri svojih načrtih v parlamentu. Tak uspeh ni prišel nepričakovano, kajti terorizem, s kakoršnim je pritiskal vladni aparat na francoske volivce vse dni od prvotnih volitev, na drugi strani pa obžalovanja vredna neednost protivladnih strank celo v odločilnem trenutku nista mogla roditi boljših sadov. Znani dve Waldeck-Rousseau ovi okrožnici, velike svote denarja, s katerimi je razpolagal vsak vladni kandidat, mnogostranske zapreke, ki so jih stavili vladni organi opozicijskim volivcem pri izvrševanju volivne pravice, in mnoge druge nasilnosti so donesele vladi zmago, ki se je pa ne more veseliti noben pošteno misleči politik. Zmaga francoske vlade pri sedanjih volitvah more se torej po pravici nazvati Pyrrhova zmaga.

Popolni vspeh ožjih volitev še ni znan, marveč je izmej 174 mandatov odločenih sedaj še le 166. Od teh so jih po vladnem računu dobili vladinovi 134, opozicijska pa le 32, ter šteje sedaj vladna stranka skupno 383, opozicija pa 199 mandatov in se je torej vladna večina v primeri z večino v prejšnji zbornici pomnožila za 50 glasov.

O volitvi sami poročajo listi mej drugim naslednje podrobnosti. Najžalostnejša je bila ožja volitev na otoku Martiniquu, kjer se volitev sploh ni vršila, a ne, kakor javlja sinočnji »Narod«, radi tega, ker ni bilo več volivcev, kajti ponesrečili so le volivci v Saint Pierru in v bližnji okolici, ostalemu prebivalstvu otoka se pa dosedaj še ni pripetilo nič žalega; volitev se je le preložila, ker sta ob katastrofi umrla oba kandidata, ki sta bivala v Saint Pierru. Volitev se vrši nekaj pozneje.

V Parizu v samem so se tokrat opozicionalci držali primeroma slabo, ker so zmagali le z 9 kandidati, nasprotniki pa z 19. Prvi imajo torej v Parizu 22 mandatov. Izmej porazov v Parizu boli vladinovec najbolj poraz socialistov Viviani in Allemane, mesto Brissona pa je prodril nacionalist Tournade. Nacionalisti so mej drugimi izgubili mandata Alfonza Humberta ter Georgesa Thiebauda. Z neznatno večino 300 glasov je prodril trgovinski minister Millerand, ki je izgubil tudi že zaupanje lastne stranke. Sodrugji so mu očitali, da je »avstrijski baron«, ker nosi red železne krone, in »starški hlapec«, ker se je dal tudi cerkveno poročiti.

Izmej volitev v posamnih okrajih podeljevali je vredno omeniti, da je z blizu 2000 glasov večine prodril minister Leygues in so torej izvoljeni vsi člani kabineta. Brisson je dobil v Marzilji precejšnjo večino, ker so morali zanj glasovati vsi socialisti. Žalostna pa je bila zmaga konserv. kandidata Lorthois v Lille, ki je nagloma umrl mej skrutinijem, a je bil vkljub temu proglašen za izvoljenega. On je torej prvi umrl poslanec v novi zbornici. V departementu Nord je zmagal kajpada kot vladinovec bivši francoski poslanik na Dunaju Lozé.

Volitve so se izvršile po vladni izjavi splošno mirno, le v Parizu je prišlo v nekaterih okrajih do spopadov mej nasprotnimi volivci; dalje so bili večji nemiri v Marzilji, kjer so Brissonovi nasprotniki udrli v agitacijski lokal Brissonove garde ter ondi razbili precej šip. Do spopada mej rudeckarji in stražo je prišlo v Grenoblu, kjer je bilo aretiranih več oseb.

V Algiru so podlegli vsi antisemitski kandidati.

Skupni izid ožjih volitev je po vladnem računu naslednji: 3 konservativci, 17 nacionalisti, 16 protiministerijskih republikancev, 29 republikancev, 42 radikalcev, 40 radikalnih socialistov, 21 socialistov in 4 pristajaši socialisti Guesde. Največ so izgubili protivladni republikanci, največ pridobili pa socialisti.

Skupna slika nove francoske zbornice bo naslednja: 50 konservativcev, 59 nacionalistov, 99 protivladnih republikancev, 111 vladnih republikancev, 129 radikalcev, 90 radikalnih socialistov, 43 socialistov in 6 guedistov. — To je pa kajpada le vladni račun, ki se kaj lahko obrne na slabše, ker je prišlo v zbornico mnogo novih mož, o katerih se definitivno ne da soditi, kam se bodo konečno nagnili. — Gotovo pa je, da bo ta nova zbornica izrekla Waldeck Rousseau tu zaupnico in v »polni« slavi se bo potem umaknil s pozorišča, da v ugodnem času zasede predsedniško mesto, po katerem tako zelo hrepeni.

Kujževnost in umetnost.

Officium defunctorum ali opravila za mrtve

je naslov drugi koralni knjigi, katero je v Mariboru zopet izdal velečastni in marljivi gospod Matej Štraki, koralist stolne cerkve, založilo Cecilijno društvo, tiskalna tiskarna sv. Cirila, z dovoljenjem preč knezoškofijstva lavantinskega z dne 5. maja 1901 št. 1838. Knjižica obsega 126 strani in ima v sebi celi oficij za mrtve, pogrebe in druga opravila za mrtve ter »Missa pro defunctis«. Koralni spevi so iz oficijelne Pustetove izdaje, a so tiskani v vijolinskem ključu, kakor prvi del. V psalmih je debelo zaznamovan oni zlog, s katerim se pričenja modalcija. Ako imajo duhovniki in kantorji to knjigo pred seboj, mogoče je jednostavno psaliranje. Že iz tega ozira je knjižica vredna, da si jo omisli vsak duhovnik in organist.

Pogrebni obredi se ozirajo zlasti na lavantinsko škofijo, a vpletene so tudi varijante drugih škofij. Poleg tega so na koncu knjige štiri prazni listi, kamor lahko vsakdo vpiše škofiji lastno molitev ali spev. — Papir in tisek sta uprav krasna. Cena z rudečo obrezo 1 K 50 v., s pošto 10 v. več. Knjižica se dobi pri izdajatelju samem ali v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

P. H. Sattner.

Najvišje priznanje češkemu pevskeemu društvu »Smetana«.

Ko je lanskega leta obiskal naš presvitli cesar svoje kraljevo mesto zlato Prago, se je peljal tudi v Beroun, da si ogleda tam starodavni in slavni grad »Karlova Tyn«, kateri se mogočno dviga proti nebu na hribu, ki stoji ob zgoraj imenovanem kraju in je še danes svedok proših in najslavnejših dob češke zgodovine. Na dvoru tega gradu je bil pri tej priliki naš vladar prijetno iznenađen. Pariški »Odbor Hlaholas«, ki se imenuje sedaj pevsko društvo »Smetana«, je tamkaj zapel pod vodstvom pevovodje g. Boh. Beneše Wognerjev slavnostni zbor »Vlasti a králi« (Domovini in kralju) z vervo in z dovršenim niansovanjem.

Ko so se razlegli poslednji glasovi zbora, je stopil vladar k pevovodju g. Benešu in mu rekel: »Jako sem zadovoljen, prav lepo ste peli.«

Pevovodja g. Beneš: »Zahvaljujem se Vašemu Veličanstvu za premilostljivo priznanje.«

Vladar: Bili ste tudi v Parizu. Kako dolgo ste se pripravljali na to pot?

Pev. g. B.: Pripravljali smo se pet let in dobili smo prvo nagrado v Parizu in tudi v Bruselju.

Vladar: Ali mnogo požete?

Pev. g. B.: Vaše Veličanstvo, imamo prav pogosto izkušnje.

Vladar: Zahvalim se vam, prav lepo ste peli.

Nato si je cesar ogledal ves grad. Ko je prišel pri tem ogledovanju v kapelo »sv. Križa« in ogledoval njen zadnji del, prišel je v sprednji del kapele zopet pevski zbor »Smetana« in deželni namestnik je pri odhodu vprašal cesarja, ako dovoli, da bi pevci zapeli cerkveno pesem. Cesar je to dovolil in pevci so zapeli Bendov zbor »Molitev«. Ko so to pesem odpeli, je stopil cesar zopet k pevovodju in mu rekel: »Krasno petje«. Pevovodja se je cesarju za to najvišje pri-

znanje dostojno zahvalil, na kar mu je cesar še rekel: »Že dolgo časa nisem slišal tako krasno peti, kakor vi požete. Hvala, hvala vam!«

G. Fr. Tončič, podobar v Kamniku.

izdeluje zdaj dva krasna kipa sv. Cirila in Metoda v čeznaravni velikosti za cerkev sv. Ivana v Trstu. Razstavljena je ravnokar v Kamniku istega umetnika podoba »Mati Božja prečistega« s početja za kapelo v Studenu pri Dobu. Za župnijo Podstena na Hrvaškem poleg Fare pri Kostelu izdeluje g. Tončič kip »Marije Pomočnice«. Domačega umetnika priporočamo.

Dopisi.

Iz Roba. Od raznih krajev beremo novice, kako letošnje vreme nagaja in ne pusti toli zaželjeni pomladi na površje. Vse se pritožuje nad takimi zračnimi pojavi! Tudi Robarji ne zaostajamo, ampak pošiljamo peticije do Boga, ki nam lahko pomaga. Dasi imamo pomlad, kakor nam koledar kaže že zdavno, vendar se nam usiljujejo, če se ozremo po vrhovih naših gričev, prave jesenske misli. Zlasti drevje je dobilo mesto zelene rujavo barvo. Cvetje sadnega drevja je uvelo in odpadlo. Sadje je za letos uničeno. Logovi, koje smo si ob nekaterih solčnih dneh osnažili, so zopet za snaženje godni. Pota iz naših idiličnih gorskih vasi so zopet za korekturo. Tudi naši okrajni cesti ravno predno se v Rob pride, taki nali škodujejo. Krivi so pa temu, da voda iz struge izstopa, dotični obrežni posostniki, ki struge ne izčistijo. Morda bi v to lahko posegel okrajni cestni odbor?

Pri nas si ljudstvo snuje zadrugo, ki pa nič kaj izpod rok ne gre. Kakor čujemo, oblasti nagajajo. Med nami se je pojavil mož, ki je svoje dni — po liberalno — Višnikarja volil. V najnovejšem času pa je celo vstopil v službo »Slov. Naroda«. Kdor »Sl. Narod« po žepih nosi in raznim ošbam prebira, ter med liberalce zahaja, ta ni daleč od njih! Drugič kaj več.

Iz Cirknice. »Slov. Narod« je v št. 104. in 105. v dveh noticah opisoval občinske volitve v Cirknici. Te notičice so tako obiskurne stvarice, da bi se mi še ne zmenili zanje, ko bi vendar v vsi svoji malenkosti ne kazale velikega duha naših liberalcev. Majhne, neznatne notice, a velik duh, velik v — lažeh! — Prvič povemo tem »resnicoljubom«, da se pretekli teden volitve niso vršile samo v drugič, ampak celo v tretjič; ker niti najprimitivnejše obč. postave ne poznajo, in smo jih morali mi nekoliko »zbrihtati«, kaj določuje obč. postava. V treh volitvah smo jih že nekoliko izučili; okr. komisar pa je bil kljub temu prepričan, da so še potrebni opore, in prišel jih je nadzorovat.

Drugi dokaz velikanskega duha naših liberalcev pa je ta-le trditve, zapisana v »Slov. Narodu« št. 104.: »Zadnjih občinskih volitev v Cirknici se klerikalci niso udeležili. Te volitve se vrše tekoči teden in se je sedaj udeležujejo tudi klerikalci. Slednji so trdno upali, da zmagajo in da dobe večino«. Ta trditve je znamenje ogromnega duha, ogromnega v — lažeh. Res je, da se predzadnje volitve nismo udeležili, pa zato ne, ker smo vedeli, da volitev brez dvojbe ovržemo, kar smo tudi storili; zakaj takrat (pri drugi volitvi) liberalci niso znali še dovolj postave, — oziroma jim je bila še preveč zajedena v mozog misel, češ klerikalci tako ne bodo opazili, četudi se nekoliko po strani pomeri, ne glede na zakon. Res pa je tudi, da se tudi zadnje volitve ni udeležil niti eden klerikalec, zakaj ne, lahko liberalcem povemo še pozneje. Niti eden, liberalci, niti eden ne! Gotovo pa je, ko bi se bili mi tudi to pot udeležili volitev, bi toli proslavljanemu Požgancu povzročili še več preglavic.

Nekaj pa je, kar je zadoja volitev učinila, namreč zedinila je liberalce in klerikalce, da so oboji — prekleti! Cirkniški liberalni »frohtarji« znajo namreč prav po »furmansko« kleti, in vračajoč se od volitve — seveda suhih gri kot kanja v poletni suši — so kleti: »Da bi vsaj ti prekleti klerikalci prišli volit, potem bi se ti skopi prekleti liberalci nekoliko bali, in bilo bi kaj moče, zdaj pa ni nič«. In to je višek »razumnosti in zavednosti«, s katero se proslavljajo v isti notici. Če bo pa ta volitev prinesla še kaj boljšega, nego omenjeno zedinjenje, bomo veseli!

Cirkniškimi liberalcem, ne tužnjim, ampak njihovim vodnikom, pa povemo še to-le: Dokler ne bo vaš duh imel druge hrane, nego trame in bale, v katerih dan na dan živite, toliko časa bo vaš duh vedno ogromen in bo lahko požiral tudi take gorstane laži, kakor so omenjene. Če pa mesto vas dopisuje v »Narod« kdo drugi, in sicer v vašem imenu take laži, da se jim smeje vsa Cirknica, potem vas mora imeti za dovolj — zabite!

Dne 26. aprila t. l. ob 1/2 na 1. uro popoldne se je v vasi Zdenka vas, občine Videm, v političnem okraju Kočevje, vnel ogenj, ki se je razširil z besnečo hitrostjo ter je v kratkem času popolnoma uničil 38 hiš z dotičnimi hlevi, skednji, kozolci in drugimi gospodarskimi poslopji (skupaj 164 objektov.)

Pri požaru, katerega žrtev so bili — žal — tudi trije ljudje, je zgorela skoro vsa notranja oprava dotičnih hiš, razen tega zaloga hrane in krme, obleka, gospodarsko orodje in v nekaterih primerih tudi živina.

Skoda, ki znaša okoli 300.000 K, je z zavarovanjem pokrita samo do ene petine, in nesrečnim pogorelcem je zato edina rešitev dejanska pomoč svojega bližnjega.

Glede na obseg katastrofe, ki preti ugonobiti že brez tega v jako neugodnih gospodarskih razmerah živeče Zdenčane, razpisujem v polajšanje med njimi razširjene bede sklad milih darov po vsi kronovini ter se iznova sklicujem na že tolikrat izkazano dobrotelost prebivalstva, ki bo gotovo tudi v tem primeru rado po svojih močeh polajšalo pogorelcem njih stisko in nadlogo.

Darove sprejemajo dež. predsedstvo, tukajšnji mestni magistrat in okr. glavarstva; razglasili se bodo v dež. časopisu in oddali svojemu namenu.

V Ljubljani, dne 8. maja 1902.

C. kr. dež. predsednik:
Viktor baron Hein s. r.

Someščanje!

O binokostnih praznikih vršil se boče v Ljubljani četrti slovanski časnikarski shod. K temu shodu prihiteli bodo v našo prvostolnico zastopniki slovanskih časnikov iz vse Avstro ogrske monarhije.

Ako se pomisli, da se časnikarstvo po vsej pravici smatra za velemoč, jasno bode, kako velicega pomena je, da se ravno med nami vrši četrti slovanski časnikarski shod. Zato pa tudi pričakujem, da bo mesto prebivalstvo storilo vse, da se našim dragim gostom omili kratko njihovo bivanje med nami in da se jim pokaže, a kako prisrčno radostjo smo jih sprejeli.

V dokaz tega dal bodem na vseh mest. poslopih razobesiti zastave; od častitih svojih someščanov pa pričakujem, da storé isto.

V Ljubljani, dne 10. maja 1902.

Župan:

Ivan Hribar.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 13. maja.

Shod slovanskih časnikarjev. Za dostojen sprejem slovanskih časnikarjev v Ljubljani sta sklenila združena pripravljalna odbora, ki sta zborovala včeraj pod predsedstvom župana Hribarja, povabiti tudi slovenska društva ljubljanska. Upamo, da tudi ostalo občinstvo pokaže z veliko udeležbo pri sprejemu na kolodvoru, da so nam slovanski časnikarji dobro došli gostje. Uro dohoda naznanimo pravočasno. Kakor čujemo, bo na Dunajski cesti postavljen slavolok. Deputacija tukajšnjega časnikarskega odbora se pelje časnikarjem do Zidanega mostu nasproti. Včeraj in danes se je priglasilo zopet nekaj slovanskih časnikarjev svojo udeležbo. Kdor bi hotel kakega slovanskega časnikarja gostoljubno sprejeti pod svojo streho, naj to naznani našemu uredništvu.

Osebnosti. Meščanska garda v Krškem je imenovala okr. glavarja gospoda J. Oreška ter dež. sod. svetnika gosp. P. Juvaniča za častnima članoma. — Novomeško gasilno društvo je imenovalo svojega stotnika g. A. d. Gustina za častnim članom, njegovega nam. gosp. A. v. g. Luserja pa za častnega stotnika.

Šolske vesti s Štajerskega. Gospodu Fran Kranjcu, učitelju na okoliški šoli v Celju, je dovolil deželni šolski svet otvoritev tečaja za zdravljenje jecljajobih otrok. — Umirovljena sta učitelj g. Martin Zupančič v Plesivcu in učitelj g. Franc Krajnc v Velenju. — Šola pri Sv. Trojici v Slov. Goricah se razširi v trirazrednico.

Umrli je v ljubljanski bolnici gospa Karolina Milač roj. Vrtnik. Pogreb danes popoldne.

Pevsko društvo »Smetana« iz Plzna pride v petek v Ljubljano. Na kolodvoru pozdravi društvo »Glasbena Matica« in de-

putacije ostalih tukajšnjih slovenskih pevskih društev.

V domovino pride na obisk iz Amerike č. g. župnik Fr. Rant.

Nenadna smrt soc.-dem. voditelja Karla Učekarja. Učekar je umrl predvčeršnjem nenadoma, zadet od srčne kapi v Trstu. V nedeljo ob 11. uri popoldne je bil pri seji volivnega odbora tiskarjev tržaških. Po seji vstane in gre k vratom. Kar pritisne roko na srce in zakliče: »Kako me je zabolelo tukaj!« A takoj dostavi mirno: »Lačen sem. Grem takoj domov.« Sadržugi so pa rekli: »Pojdi rajši z nami v gostilno!« Rekli so mu, da je tam neki tiskar, ki dela organizaciji težave. Učekar ga naj pregovori. Šli so v gostilno, ukazali vina in začeli piti. Učekar vzdigne steklenico, a ko jo prinese do ust, mu pade iz rok, in glava se mu nagne. Poslali so po zdravnika, a ko je ta prišel, ni imel drugega posla, kakor da je konstatiral — smrt. — Karol Učekar je bil glavni organizator tržaške soc. demokracije. Prebiral je s tako vneto socialistične spise, da se je popolnoma zaril v njihove utopije. Imel je okolo sebe mnogo mlajših ljudi, katerim je vedno razlagal socialistične nauke. Sicer je bil pa jako italijanskega mišljenja. Star je bil 47 let. Vstopil je kot učenec v Lloydovo tiskarno, kjer je ostal ves čas. Večkrat je bil izvoljen za predsednika tiskarskega društva. Pred kratkim je bil na Dunaju pri posvetovanju za zvišanje tiskarskega tarifa. L. 1889 je ustanovil društvo »Delavska zveza« (Confederazione operaia), ki je pa čez nekaj let prenehala. L. 1894 je s 27 delavci ustanovil »Soc.-demokratsko ligo« (Lega sociale democratica), katere glasilnik je bil »Il Lavoratore«. L. 1899 je ustanovil »Zvezo delavcev in delavk« (Federazione dei lavoratori e delle lavoratrici). Bil je član izvrševalnega odbora soc.-demokratske stranke.

Gabriele d'Annunzio v Trstu. V nedeljo je bil v Trstu slovesen banket na čast italijanskemu pesniku Gabriele d'Annunzio, ki je prišel obiskat to mesto. Govoril je prvi Attilio Hortis, ki je zbral vse poezijo skup, kar je premore. Odgovoril je d'Annunzio, slaveč Tržačane, slaveč njihove »velike« može Rafaela Zovenzonio, Riccarda Pitteri in Giuseppa Caprin. Govoril je v najvišjem tonu visoke slovesnosti: »Prišel sem kot romar iz Italije, ki od Tibere in od Arna, teh velikih očetnih rek latinskega rodu, prihaja k Soči in Timavu, vedno pomnečima veličanstva rimskega in veličaja dantekega.« Proslavljal je italijanščino, »la gloriosa benedetta immortale lingua di Dante«, ter končal z »moltivijo«, da naj ta jezik »po zgodovinskem in naravnem pravu vekomaj odmeva živo in svobodno v tem narodu, ki je bil in kije rimski državljani!« Tako je d'Annunzio tržaške iredentovce odrešil in jih proglasil za »rimske državljane«. Nato je pesnik tržaški Riccardo Pitteri iz same navdušenosti zasel skoraj v blasemijo, ker je slavil »brezmadežno boginjo« tržaško poezijo in d'Annunzia kot »najvišjega svečenika velikega božanstva«. Ko so več pili, so še govorili, kar pa ni zapisano.

Rinaldini je moral oditi. »Edinost« poroča, da se širi po Trstu govoriča, da je bivši tržaški namestnik, eksc. baron Rinaldini dobil z Dunaja decidirano povelje, naj izstopi iz upravnega sveta avstr. Lloydja. Govori se tudi, da je ta stvar v zvezi s februarjskimi dogodki. Rinaldini je bil neki največ kriv na tem, da vodstvo Lloydja ni hotelo pravočasno ustreči zahtevam štrajkoječih kurjačev, kar je povzročilo generalni štrajk, katerega posledice so bili znani žalostni dogodki. Poleg Rinaldinija pa so dobili tudi nekateri drugi Lloydovi upravni svetovalci slično povelje in sicer iz istih motivov: ker se namreč tem gospodom pripisuje največ del krivde na tem, da smo imeli v februarju tiste veležalostne dogodke.

Železniški uradniki državne železnice dobe bluze, ki jih bodo morali nositi pri izvrševanju svoje službe.

Stavka v Ljubljani. Tudi danes ponekod delajo, večina zidarjev in tesarji pa še štrajkajo. Aretirali so znanega socijalistiškega agitatorja Pahorja, sina nedavno v Renčah umrlega veleposestnika. Včeraj aretirane delavca Bričlja so izpustili na

proste noge in se preiskava proti njemu nadaljuje. Včeraj je bil na magistratu prav humorističen prizor. Nek delavec je prišel tožiti štrajkkomité, češ, da goljufa in da daje stavkujočim samo po 5 krajcarjev. Z vsa silo je zahteval uradnika, da gre revidirati z njim blagajno štrajkkomiteja. Na magistratu so mu dejali, da mora prej svoja očitanja dokazati.

Za hitreje vožnje na dolenski železnici bodo menda vendarle poskrbeli. V to svrhu se vrši na predlog železn. ravnateljstva v Baljaku v dneh od 3. do 6. jun. komisionelni ogled.

Hrvaško gledališko društvo »Demeter« se je ustanovilo v Zagrebu. Društvu namen bo zagrebškemu gledališču poleg drame ohraniti tudi opero.

Štrajk v Karpanju. Iz Karpanja poročajo, da je večina delavcev zopet zapričela delo, ker jim je vodstvo obljubilo poboljšanje dnin in sicer so določili najnižjo dnino na 260 K ter 5% povišanje dnin rudarjem in 10% povišanje pomagacem. Teh obljubljenih zboljšanj pa vodstvo še ni izvelo do sedaj.

Ljubljanske novice. Gojenke zagrebškega liceja so si včeraj pod vodstvom ravnatelja dr. Holca in treh profesorjev ogledale učiteljske, višje deklislo šole in muzej, danes pa odpotovale v Postojno in na Reko. — Tatu prišli. Včeraj je policija prišla znanega tatu Aloj. Marinška iz Podrebra, ker je na sumu, da je v času od 5. do 8. t. m. posestniku Al. Pevčiču v Podrebru ukradl raznih dragocenosti. Svojedobno je pokradel pri Mar. Kalan na Mestnem trgu. — Zabor sladkarij je odnesel včeraj hlapec Jurij Mihič svojemu gospodarju Novotnemu na Dunajski cesti. Policija ga je kmalu prišla. — **Tlakovanje Dunajske ceste.** Radi oddaje na 62.000 K proračunjenih del se razpisuje nov natečaj na 3. junija letos. Cesta se bo tlakovala s porfirnimi kockami.

Odhod orožnikov. Del orožnikov, ki je prišel v Ljubljano radi stavke, danes zvečer odpotuje.

Ital. konzular. agenturo so dobili v Celovcu. Podrejena je glavnemu konzulatu v Trstu.

Izseljevanje v Ameriko. Danes se je pripeljalo z Reke v Ljubljano 106 izseljencev, namenjenih v Ameriko. Popoludne so že odpotovali naprej.

Nesreča v kamenolomu. Dne 7. t. m. zvečer je v kamenolomu pri Stopičah Fran Hrovat v družbi Fr. Mrvarja razstreljeval kamen. Pri tretjem strelu je pa pest debel kamen odletel in Hrovata, čeravno je bil do 300 korakov oddaljen od njega, zadela s tako silo na glavo, da se je zgrudil nezavesten. Odvedli so ga v bolnico v Kandiji in se dvomi, da bi okrevaj.

Poročilo o poslovanju mestne rešilne postaje v mesecu aprilu 1902. Mestna rešilna postaja posredovala je v pretečenem mesecu 38krat in sicer prepeljala je iz mesta v bolniške zavode in nasprotno 22 bolnikov, od tujih občin prevzela je v svrhu transporta s kolodvorov v bolniške zavode ali nasprotno 11 bolnikov, mej katerimi je bilo 5 ponesrečenih, in dvakrat posredovala je pri porodih, ter dotične porodnice prepeljala na porodniški oddelek. Brezplačne zdravniške pomoči iskalo je v rešilnej postaji pri mestnih zdravnikih 66 bolnikov, katerim se je skupno ordiniralo 110krat.

Mesečno poročilo o ljudski kopelji v Ljubljani. Od 6. aprila do 3. maja letos oddalo se je v ljudski mestni kopelji vsega skupaj 2006 kopelj, in sicer za moške 1659, pršnih 1183, kadnih 476, za ženske 347, 43 pršnih, 304 kadnih.

Samomor vojaka. V Celovcu se je včeraj zjutraj ustrelil častniški sluga Ign. Coljkra. Ustrelil se je radi »ljubezni«; v dotičnem pismu se poslavlja tudi od svojega predstojnika nadporočnika in mu želi srečo in zdravje.

Beljaška leva. Ena izmej levinj, ki jih vodi seboj krotilka levov Marguerite, je 10. t. m. v Beljaku vrgla dva krepka leviča.

Najnovejša od raznih strani. Ogenj uničil mesto. Rusko mesto Oeikdi je uničil ogenj. — Velikanski

viharji so divjali predvčeršnjim po Italiji. V Piemontu pa je bil tolik sneg, kakoršnega ni ondi niti v najhujši zimi. V Civitavecchiji je vihar uničil 10 ladij. — Brat umoril brata. Znani ameriški novelist Pavel Leicester Ford je bil včeraj od svojega brata Malcolm Forda v New-Yorku ustreljen. Morilec se je nato sam ustrelil. Vzrok umora je bil, ker Pavel Ford svojemu bratu ni hotel dati nekega posojila. — Zaklad so iskali v Krusicu na Srbskem trije kmetje. Dobili niso nič. Nakrat jim je švignila v glavo misel, da bi bili srečnejši, ako bi jim pomagala kaka človeška žrtev, zato so s krampom ubili neko mlado žensko, ki je prišla mimo. — **Rodbina zgorela.** V hišo nekega starinarja v Veltšinu so po noči ulomili tatje, zvezali rodbino starinarjevo in hišo zažgali. Vsa rodbina je zgorela. — Stavkati so pričeli tudi v veronski okolici delavci na polju. — **Prijeti anarhisti.** V Barceloni je policija presenetila tajno zborovanje anarhistov in 37 anarhistov aretirala.

Katastrofi na otokih Martinique in S. Vincent. Gasom brzojavke iz Santa Lucia je severni del otoka sv. Vincencija popolnoma opustošen po velikanski reki lave. Ladije se ne morejo približati severnemu bregu otoka. Število mrtvih na tem otoku je okoli 500. Strele so ubile 60 oseb. Iz Martinique se poroča: Pri St. Pierru je obrežje in morje na eno miljo daleč pokrito z ostanki uničenih ladij. V mestu St. Pierre vladala grozna vročina. Na cestah leži polno mrličev, katere sedaj zažigajo. Skoro noben zid ni obstal. Ura bolnice stoji nepoškodovana. Kaže na 7. uro 15 minut. V celem mestu ni opaziti žive duše, v celem mestu ni kapljice vode. Čuje se podzemsko bobnenje. Nekateri kleti banke v Martinique so ostale nepokvarjene, ravno tako ondi nahajajoči se vrednostni papirji in denar v vrednosti dveh milijonov frankov. Sedaj skušajo priti še v nekatere druge postranske bančne kleti, kjer so shranjene bile uloge trgovskih trdk. Poveljnik parnika »Sachet«, ki je šel v mesto, pravi, da je na severu otoka zemlja popolnoma zrahljana, da se napravljajo nove doline. Več rodbin na otoku, katere so imele svoje denarne uloge v St. Pierru, je gmotno popolnoma uničenih. Med Guadeloupe, St. Vincenc, Grenada, Trinidad, Barbados je ustavljen vsak promet. Ruski car je poslal sozalno brzojavko predsedniku francoske republike, angleški kralj 25.000 frankov, nemški cesar 10.000 mark. — O katastrofi na St. Pierru se še poroča, da se je morje ognja razprostiralo daleč na okoli. Iz mrtvih trupel vro čreva, kar priča, da je v veliki množini iz zemlje izpuhteval plin. Na Martinique in St. Vincetu so topografske razmere popolnoma spremenjene. Kjer so bile prej doline, so sedaj gore in narobe. Reka lave je z vrha vulkana Pelée v treh minutah pretekla štiri milje dolgo razdaljo med vrhom gore in morjem. Reka lave je bila visoka 20 čevljev.

Framazonka klika vlada na Ogrskem. Tudi novi kupčijski minister dr. Lud. Lang je framazon!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 13. maja. (C. B.) Po otvoritvi današnje seje posl. zbornice se je predsednik grof Vetter spominjal katastrofe na Martiniqueu ter si izprosil dovoljenja zbornice, da izrazi francoski vladi iskreno sožalje na tej nesreči. Predsednik je izrazil obžalovanje, da včeraj radi nesklepčnosti ni mogel o tem dogodku obvestiti zbornice. Poslanci so stoji poslušali predsednikov govor in pritrdili njegovemu predlogu. — Naučni minister je nato odgovarjal na nekatere interpelacije, potem se je pa nadaljevala razprava o proračunu železniškega ministerstva.

Dunaj, 13. maja. Začetkom današnje seje drž. zbornice je predsednik izrazil sočutje z ozirom na grozno katastrofo na Martiniqueu, ter je prosil dovoljenja, da se potom zunanega ministerstva izrazi sožalje francoski vladi. Poslanci so izjavo stoji odobraval. Tudi ogrska zbornica je storila slično izjavo.

Dunaj, 13. maja. V jutrišnji seji poslanske zbornice bode poslanec Vuković pozval skupno ministerstvo, naj posreduje, da se delegacijama predlože sklepni računi o Bosni in Hercegovini.

Dunaj, 13. maja. Proračunska debata bo končana tekem treh dni. Potem pridejo na vrsto še: terminska kupčija, davek na vožne listke, naslov inženirjev.

Dunaj, 13. maja. Iz vsenemškega tabora se razglša, da je posl. Berger dobil od svojih volivcev poziv, takoj iz-

stopiti iz vsenemške stranke ali pa odložiti mandat. Wolf je uležil tožbo proti listu „Ezerer Nachrichten“, glasilo poslanca Hoferja.

Dunaj, 13. maja. „Wiener Zeitung“ bo objavila dovolitev koncesije inženirju Hoislerju za zgradbo železnice Grobelno - Rogatec - Slatina do deželne meje.

Trst, 13. maja. Po mestu se raznašajo govorice, da so odkrili v upravi Lloyda velike nerednosti.

Požun, 13. maja. Obč. odbor je sklenil pozvati vlado, naj poostri narodnostni zakon češ, da se slovanstvo silno širi na Ogrskem.

Varšava, 13. maja. Tolstoj je dovršil novo dramo, ki se peča z gibanjem mej ruskim dijaštvom. Sedaj se zopet bolje počuti.

Berolin, 13. maja. Shod zastopnikov 77 nemških mest, 800 mož, se je soglasno izrekel proti povišanju carine na živila.

Petrograd, 13. maja. Uradno se poroča, da je bil morilec min. Sipjagina včeraj obsojen na vislice. Kazni car še ni potrdil.

Petrograd, 13. maja. V Polosavi sta bila obešena dva dijaka, ker sta povzročila zadnje kmečke upore. Spisala sta nek oklic, pod katerega sta sama podpisala carjevo ime. V tem oklicu sta pozivala kmete, naj si vzamejo, kar žele, od veleposestnikov. Nekateri sokrivci so še v preiskavi.

Pariz, 13. maja. Velikanska goljufija od tu pobeglih zakonskih Humbert, ki sta pod lažljivo pretvezo, da imata dedščino 100 milijonov, prislepčila 56 milijonov frankov, kompromitira več republikanskih politikov. Pri hišni preiskavi so našli pri Humbertovih več pisem, ki razne politike jako kompromitirajo. Listi pišejo o drugi Panami. Advokat Parmentier je odstavljen.

Pariz, 13. maja. Svoje sožalje na nesreči na Martiniquu sta izrazila tudi car in angleški kralj, ki je nakazal v pomoč 25.000 frankov.

London, 13. maja. Iz St. Vincenta se poroča, da so bili vulkanični izbruhi na vseh Antilih. Posebno se je bati za usodo otoka sv. Dominik. Na celem arhipelu vlada velika panika. Martinique skoro gotovo zapuste vsi prebivalci in otok ostane opustošen.

New-York, 13. maja. Z Martiniqua se poroča, da so vsa trupla brez obleke. Obleka je odpadla ž njih. Dobil so mrtvo neko rodbino, obstoječo iz devetih članov, ko so se vsi držali trdno objete.

London, 13. maja. Ogenj na Martiniquu je ugasnil. Pri katedrali v St. Pierru so našli 3000 ožganih trupel. Vsi so se zadušili. Razven St. Pierre so uničeni še trije večji kraji. Nekateri ljudje so se rešili v samih srajcah.

Izredno veljavo rogaške kisle vode stempljev vrelec in »Styria vrelec« kot dietetično in zdravilno vodo dokumentira najbolj primerjajoči grafični opis rogaških in karlovarskih vrelec, ki ga brezplačno pošlje zainteresentom uprava v Rogoški Slatini. Prosi se pa, da se citira naš list. 556 1-1

Dunajska borza

dné 13. maja.

Skupni državni dolg v notah	101-75
Skupni državni dolg v srebru	101-65
Avstrijska zlata renta 4%	120-65
Avstrijska kronna renta 4%	99-65
Ogerska zlata renta 4%	120-90
Ogerska kronna renta 4%	97-75
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1599-—
Kreditne delnice, 160 gl.	671-—
London v vista	240-37 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117-27 1/2
20 mark	23-47
30 frankov (napoleonador)	19-08
Italijanski bankovci	93-25
C. kr. cekini	11-33

Zitne cene

dné 17. maja 1902.
(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za junij	K 8-88	do 8-89
„ „ jesen	8-—	8-01
Ri za junij	7-36	7-38
„ „ jesen	8-99	7-—
Koruzna za maj-junij	5-22	5-23
„ „ juli-avgust	5-23	5-30
Oves za maj-junij	7-32	7-33
„ „ jesen	6-11	6-13

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za maj	8-70	8-71
„ „ oktober	7-82	7-83
Ri za maj	7-20	7-22
„ „ oktober	6-68	6-69
Oves za maj	7-05	7-10
„ „ oktober	5-79	5-80
Koruzna za maj	4-95	4-96
„ „ julij	5-02	5-03
„ „ avgust	5-09	5-10

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 9-15	do 9-70
„ „ južne zel.	9-30	9-70
Ri	7-50	7-70
Ječmen	7-90	8-30
„ „ ob Tisi	6-85	7-75
Koruzna ogerska, stara	—	—
„ „ nova	5-25	5-35
Činkvanti	—	—
„ „ stara	6-35	6-70
„ „ nova	—	—
Oves srednji	—	7-60
Fizol	—	10-75

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 506-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrost	Nebo	Padačina v mm.
12. 9. zveč.	731-4	9-2	sl. zah.	dež	—
7. s. jut.	731-6	8-7	sl. savzh.	sk. oblač.	3-0
2. popol.	731-4	8-9	sr. zah.	dež	—

Srednja večerajšnja temperatura 10-6°, normale: 13-7°.
Ob eni popoldne nevihta.

603 1-1

Prežalostnega srca javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je Bog vsegamogočni izvolil našo ljubljeno soprogo, ozir. ma hčerko, sestro, telo in sva-kinjo, gospo

Dragico Milač roj. Vertnikovo

posestnico v Zagorji ob Savi

včeraj 11. maja predpolnoči ob 11. uri po dolgotrajni mučni bolezni, prevideno s svetimi zakramenti za umirajoče, v 43. letu njene dobe, poklicati k Sebi.

Truplo predrage rajnce se bode v torek, 13. t. m., ob 6. uri popoldne v mrtvašnici pri sv. Kristofu blagoslovilo in potem na pokopališču ravnatom materi zemlji izročilo.

Svete maše posmrtnice se bodo brale v Zagorji ob Savi in v Ljubljani.

V Ljubljani, dné 12. maja 1902.

Žalujoči ostali.

Penzionat Notre Dame de Sion v Trstu.

Krasna lega. Višja vzgoja. Nemški učni jezik v osmih razredih nadaljevalnega tečaja. Francoski občevalni jezik. Pouk v vseh modernih tujih jezikih. Višja izobražba v godbi in slikarstvu. Gimnastika. 571 16-3

Prospekt se na željo vpošlje.

Novosti

konfekciji za dame

priporočata IV 562 6-2

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9.

Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

Nove skladbe

Ign. Hladnika.

- Pangelingua in 4 himne za procesijo o presv. R. Telesu. II. natis, op. 24, partitura 80 vin.
- Laudes eucharisticae. Himne za presv. R. T. (O sacrum, Ego sum, Adoro, O salutaris, Lauda Sion), op. 36, partitura 1 K.
- 36 obhajilnih, Srca Jezusa in presv. R. T. pesmi, op. 39, partitura in štiri glas 4 K, posamezni glas 40 vin.

Ker k himnom ni glasov, dobé se pri skladatelju v Novem mestu od teh dveh del partiture, če se jih naroči najmanj 8 izvodov, za polovično ceno. 601 2-1

Trgovski pomočnik,

20 let star, iz mešane trgovine, želi svoje mesto premeniti. 589 2-2

Več pové upravništvo „Slovenca“.

Franco Jožefova grenka voda

je najboljša naravno čistilo.

V zalogi v Ljubljani pri Mih. Kastnerju in Peter Lassnik-u. 583 10-2

Barve, s katerimi more vsakdo barvati razno svilo, zastore itd. ima v raznih vzorcih v zalogi trvdka BRATA EBEL v Ljubljani, Franciskanske ulice. Vnanja naročila proti povzetju. 624 12 11-1

Vožnjekarte in tovorni listi

AMERIKO.

Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesionovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.

Pojasnila daje:

Red Star Linie

Dunaj, IV., Wiednergürtel 20,

ali pa 346 9

ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 34.

Anton Gutnik

magistratni policijski oficijal

Jelica Gutnikova rojena Vindišar

poštna odpraviteljica

poročena.

Ljubljana — Handija pri Novem mestu, dné 13. maja 1902.

Brez vsakega drugega obvestila. 607 1-1

Št. 5222.

Naznanilo.

Zaradi glavnega snaženja uradnih prostorov ostane

deželna blagajna kranjska

Turjaški trg št. 3, od 20. do vštete 22. maja t. l. strankinemu prometu zaprta.

Deželni odbor vojvodine kranjske.

V Ljubljani dné 6. maja 1902.

Št. 17314.

Razglas.

V četrtek dné 15. aprila letos dopoldne ob 10. uri vršila se bode v tovornem skladišču tukajšnje postaje južne železnice

prostovoljna javna dražba 7 vagonov koruze

proti gotovi plači.

Dražbeni pogoji naznanili se bodo kupcem pred pričetkom dražbe.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 13. maja 1902.

Spretni zastopniki se povsod sprejmó!

Svetovnoznaní

!!! Nad 300.000 v rabi. Nad 500 prvih odlik. !!!

Alfa-Laval-Separator-ji

so najboljši posnemavci smetane.

Je dobiti v 14 različnih velikostih, ki posnamejo od 40—2000 litrov v eni uro.

Popolne oprave za dobivanje sirotke za roko in za par,

pa tudi vse druge stroje za mlekarstvo izdeluje in pošilja

Akcijska družba Alfa-Separator, Dunaj.

Zaloga za južne dežele v Gradcu, Annenstrasse 26.

Podružnice: Budimpešta. Praga. 135 52-16

Posebnost: Turbine na par, naprave mlekaru.

Posebnost: Mleka brez gniljave. Posode za prevažanje

Ceniki, podučne brožure, proračuni in načrti za mlekarne na razpolago. Svét se daje v vseh zadevah mlekarstva. Zahteva naj se naš strokovni list »Alfa-Mittheilungen« brezplačno.

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri zhebanjih, pri izžebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zhebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„M E R C U R“

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Ströbelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestal nasvèti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnio. 184 48